

ЛІННІК Н.І.

*Комунальний вищий навчальний заклад
«Олександрійський педагогічний коледж
імені В.О. Сухомлинського»*

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ШЛЯХОМ ЗАЛУЧЕННЯ ЇХ ДО РОБОТИ В НСТ

Через освіту проходить кожна людина, набуваючи при цьому рис особистості, фахівця і громадянина. Завдяки діяльності вчителя реалізується державна політика у створенні інтелектуального та духовного потенціалу нації, розвитку науки та культури, збереженні і примноженні культурної спадщини тощо. Все це зумовлює звернути увагу на підготовку вчителя, його професійне становлення і формування професійних компетентностей. Саме компетентнісний підхід розглядається як один із важливих концептуальних принципів, який визначає сучасну методологію оновлення змісту освіти.

Під компетенцією розуміють сукупність взаємозалежних якостей особистості, необхідних для якісної продуктивної діяльності. Компетентність- це володіння відповідними компетенціями, що забезпечують самореалізацію, самозбереження та самовдосконалення особистості педагога в процесі професійної діяльності.

Метою формування педагогічної компетентності є забезпечення належної професійної підготовки випускника в умовах ступеневої освіти та його конкурентноздатності на ринку освітніх послуг.

Основними завданнями формування педагогічної компетентності майбутнього вчителя є:

- забезпечення оволодіння технологіями самоорганізації та самоактуалізації;
- активізація формування ключових компетенцій майбутнього вчителя початкової школи;
- формування професійної мобільності студентів та їх соціальної активності на основі особистісних якостей та умінь тощо.

Педагогічна компетентність включає в себе різні види компетенцій, які розкривають загальні здатності педагога. Мова йде про пізнавально-інтелектуальну, діагностичну, проєктувальну, організаторську, прогностичну, інформаційну, стимулюючу, оцінно-контрольну, аналітичну, психологічну, соціальну, громадянську, комунікативну, рефлексивну, творчу, методичну, дослідницьку компетенції та інші.

Ефективність процесу формування педагогічної компетентності майбутнього педагога залежить від повноти реалізації усіх його складових. Конкретними шляхами можуть бути:

– включення проблематики професійно-педагогічної компетентності до дослідницьких програм та навчальних планів підготовки спеціалістів на різних освітньо-кваліфікаційних рівнях; проведення науково-теоретичних конференцій та семінарів, практично-методичних нарад з актуальних проблем формування педагогічної компетентності; створення на базі навчальних закладів експериментальних центрів, лабораторій для опрацювання виховних інновацій, розповсюдження передового досвіду творчих педагогічних працівників тощо.

Метою цієї доповіді є визначення ролі НСТ під час формування професійних компетентностей майбутніх фахівців.

Науково-дослідна робота студентів вищого навчального закладу є одним із напрямів їх самостійної роботи, важливим чинником підготовки висококваліфікованих спеціалістів. Належно організована науково-дослідна робота студентів у навчальному процесі сприяє поглибленому засвоєнню навчальних дисциплін, виявленню індивідуальності, формуванню власної думки. Реалізована в комплексі науково-дослідна діяльність студентів забезпечує розв'язання таких завдань: формування наукового світогляду студентів, оволодіння методологією і методами наукового дослідження; розвиток творчого мислення та індивідуальних здібностей у розв'язанні практичних завдань; прищеплення навичок самостійної науково-дослідної діяльності; розвиток ініціативи, постійне оновлення і вдосконалення своїх знань; розширення теоретичного кругозору і наукової ерудиції майбутнього фахівця тощо.

Науково-дослідну роботу студентів слід спрямовувати на розвиток системи інтелектуальних творчих якостей особистості: інтуїції; креативності; творчої уяви тощо.

На базі КВНЗ «Олександрійський педагогічний коледж імені В.О. Сухомлинського» працює Наукове студентське товариство (НСТ). У коледжі до роботи НСТ залучені обдаровані студенти, які вивчають проблеми суспільних, гуманітарних, фізико-математичних та природничих дисциплін. Хочу звернути увагу на роботу НСТ саме природничої секції, так як ці науки забезпечують формування основ професійної діяльності майбутнього спеціаліста, а також світоглядної, економічної, екологічної культури майбутніх фахівців.

Метою природничої секції є підвищення якості підготовки спеціалістів, сприяння розвитку наукової, винахідницької, іншої творчої діяльності та організаційної активності студентської молоді шляхом залучення її до наукової роботи.

Завдання природничої секції :

- створення умов для розкриття наукового та творчого потенціалу студентів;
- пошук та підтримка талановитих дослідників серед студентів та надання їм всебічної допомоги;
- формування особистості дослідника, сучасного вченого з широким демократичним світоглядом;
- розробка та втілення наукових проектів і програм;
- організація студентських навчально-науково-виробничих лабораторій;
- популяризація наукових робіт серед студентської молоді;
- організація лекцій, дискусій, науково-практичних конференцій, семінарів, виставок, екскурсій та ін.

Зміст і форми роботи

1. Організація окремих видів науково-дослідницької, пошукової роботи, пов'язаної з виконанням навчальних завдань.
2. Розробка, реалізація проектів, досліджень.
3. Створення системи творчих завдань.
4. Проведення наукових студентських конференцій, конкурсів-виставок творчих робіт студентів, розробок.
5. Організація й проведення лекторіїв.
6. Проведення систематичних оглядів наукової, науково-методичної літератури.
7. Підготовка звітної документації за наслідками діяльності.

Таблиця 1. Програма роботи природничої секції

№ п/п	Зміст роботи	Кількість годин	Дата
	I. Теоретична частина	24	
1.	«Синдром Дауна. Новий підхід до старої проблеми»	10	
	1. Засідання членів НСТ. Обговорення теми роботи, складання плану роботи.	2	вересень
	2. Збір інформації для опрацювання теоретичної частини роботи.	4	жовтень

	3. Робота з науковою літературою.	4	листопад
	4. Опрацювання інформації із формування здорового способу життя людини.	4	грудень
	II. Практична частина	20	
2.	1. Вибір методів дослідження	2	січень
	2. Робота над дослідженням. Збір та обробка матеріалу.	6	лютий
	3. Робота над дослідженням. Збір та обробка матеріалу.	6	березень
	4. Обговорення висновків роботи	4	квітень
	5. Підсумкове засідання секції.	2	травень

Протягом 2015-2016 н. р. студенти 22 групи – члени НСТ Стасюк К. та Іванова К. під керівництвом викладача природничих дисциплін Н.І. Ліннік працювали над обраною темою: «Синдром Дауна. Новий підхід до старої проблеми»

Як бачимо з програми роботи секції, на організаційних зборах за вибором студентів розподіляються теми доповідей або рефератів. Члени секції ознайомлюються зі списком основної і додаткової літератури, обмірковують план роботи. Керівник НСТ повинен спостерігати за діяльністю усіх студентів, допомагати їм у розробці обраних тем. Доцільно прочитати студентам дві-три лекції про методи і способи наукового дослідження, збирання матеріалу, роботу над літературою, про користування науковим апаратом тощо.

Шляхи реалізації наукової проблеми

Форми роботи: групова діяльність студентів, виконання індивідуальних завдань науково- дослідного характеру, написання рефератів, виготовлення буклетів, оформлення презентацій.

Методи і прийоми роботи: діагностичні анкети, опитувальники, бесіди, тестування, робота з додатковим матеріалом.

Апробація: оформлення роботи у вигляді доповіді, оформлення буклетів та презентації.

У процесі роботи над обраною темою студенти вчаться визначати об'єкт, предмет, мету, завдання, гіпотезу дослідження, аналізувати, робити висновки, що необхідне їм у подальшій професійній діяльності.

Свою роботу члени НСТ природничої секції представили на міській учнівській конференції «Біологія в аспектах часу» у квітні цього року, за що були відзначені подякою управління освіти, молоді та спорту Олександрійської міської ради.

Рис. 1. Виступ на конференції «Біологія в аспектах часу»

Організація навчально-дослідної роботи студентів є важливим чинником підвищення ефективної професійної підготовки майбутнього педагога у вищому навчальному закладі передовсім тому, що передбачає індивідуалізацію навчання, дає змогу реалізовувати особистісно орієнтоване навчання, розширює обсяг знань, умінь та навичок студентів, сприяє формуванню активності, ініціативи, допитливості, розвиває творче мислення, спонукає до самостійних пошуків, створює умови для розкриття наукового та творчого потенціалу студентів.

Бібліографічні посилання

1. Банашко Л.В. Концепція педагогічної компетентності майбутніх учителів у системі ступеневої підготовки спеціалістів початкової ланки освіти [Електронний ресурс] Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія. Режим доступу: <http://www.kgpa.km.ua/node/233>.
2. Курлянд З.Н., Осипова Т.Ю., Гурін Р.С. та ін.. Теорія і методика професійної освіти: навчальний посібник за ред. З.Н. Курлянд. – К.: Знання, 2012. – 390 с.
3. Пелагейченко В. Ключові компоненти компетентності вчителя//Пелагейченко//Відкритий урок. -2009. №2. с. 55.
4. Постанова КМУ від 3 листопада 1993 р. № 896 «Про Державну національну програму «Освіта» («Україна XXI століття»).